«Bir sinf — bir qalb»

— sahna ssenariysi

3-dekabr — Xalqaro nogironlar kuni

Sahna koʻrinishi va tarbiyaviy soat

Davomi: 40–45 daqiqa

Bu ssenariy tarbiyaviy soat va sahna koʻrinishi shaklida tuzilgan, 40–45 daqiqa davom etadi. Avval «Bir sinf — bir qalb» lavhasi tomosha qilinadi, soʻng sinf bilan muhokama boʻladi. Maqsad — sinfdoshni «saboq» emas, toʻlaqonli aʻzo sifatida koʻrish, reja tuzishda avval soʻrash odobini oʻrganish. Sahna matnini oʻquvchilaringizga oldindan berib qoʻyishingiz mumkin.

Agar ssenariy foydali boʻlsa, uni hamkasblaringiz bilan oʻqituvchilar guruhlarida ham ulashing. Bayram va tadbirlar uchun yana koʻplab ssenariylarni baxtiyor.uz saytidan topishingiz mumkin.

Shu toʻplam sahifasi: https://baxtiyor.uz/nogironlar-kuniga-ssenariy/

«Senariylar toʻplami» boʻlimi: https://baxtiyor.uz/oqituvchilar-uchun-hamma-narsa/senariylar-to-plami/

«Bir sinf — bir qalb» — sahna ssenariysi

MAQSAD

Tarbiyaviy soat va sahna koʻrinishi orqali oʻquvchilarga nogironligi boʻlgan sinfdoshni «mehmon» yoki «saboq vositasi» sifatida emas, toʻlaqonli sinf aʻzosi sifatida koʻrishni oʻrgatish. Toʻsiqning koʻp hollarda munosabat va rejasizlikdan tugilishini koʻrsatish. 3-dekabr — Xalqaro nogironlar kuni mavzusini sinf muhitiga tushirish.

ISHTIROKCHILAR

Oʻqituvchi (tarbiyaviy soat yurituvchisi), 1-boshlovchi, 2-boshlovchi, sahna qahramonlari: Malika (nogironlik aravachasidan foydalanadigan oʻquvchi), Sardor (koʻrishi zaif oʻquvchi, lupe va baʻzan audio materialdan foydalanadi), Nilufar, Javlon, Dilnoza, sinf rahbari roli. Tomoshabinlar: bitta sinf yoki ikki sinf birlashmasi.

JIHOZLAR

Oddiy dekoratsiya: partalar, eʻlon taxtasi, «Konsert dasturi» varaqasi, nogironlik aravachasi (faqat rol uchun kerak boʻlsa va ehtiyot bilan), lupe, quloqchin, doira yoki kichik cholgʻu, sheʻr varaqasi, doska, marker. Sahna oldida zinapoya boʻlsa, Malika uchun tekis yoʻl qoldiriladi — bu ham darsning bir qismi.

TADBIR DAVOMI

40–45 daqiqa: 5 daqiqa kirish, 18–20 daqiqa sahna, 15 daqiqa muhokama, 5 daqiqa yakun. Joy: sinfxona.

TADBIRNING BORISHI

Oʻqituvchi: Assalomu alaykum. Bugun 3-dekabr munosabati bilan tarbiyaviy soat oʻtkazamiz. Avval qisqa sahna koʻrinishini tomosha qilamiz, soʻng gaplashamiz. Sahna nomi — «Bir sinf — bir qalb». Iltimos, qahramonlarni diqqat bilan kuzating: kim nima deydi, kim nima qilmaydi.

1-boshlovchi: Voqea oddiy maktabda, oddiy sinfda sodir boʻladi. Yangi oʻquvchi keladi. Konsert yaqin. Lekin dastur tuzilayotganda kimdir «unutib» qolinadi.

2-boshlovchi: Unutish baʻzan yomon niyatdan emas, shoshilishdan boʻladi. Lekin unutishning ogʻirligi niyatga qarab kamaymaydi. Tomosha boshlandi.

SAHNA KOʻRINISHI. «Bir sinf — bir qalb»

1-koʻrinish. «Yangi oʻquvchi»

(Sinfxona. Javlon va Dilnoza e‘lon taxtasiga «25-mayga emas, 3-dekabr bayramiga konsert» deb yozishyapti. Eshik ochiladi. Sinf rahbari Malika bilan kiradi. Malika aravachada, somkasini tizzasida ushlab, xotirjam.)

Sinf rahbari: Bolalar, tanishing. Bu — Malika. Bugundan bizning sinfdoshimiz.

Javlon (past ovozda, lekin eshitilib): Voy, u... qanday qilib partaga o‘tiradi ekan?

Dilnoza (tirsagi bilan turtib): Jim tursang-chi. Ovozini eshitib turibdi.

Malika: Eshitib turibman, ha. Salom. Men oddiy partada, yon tomoni ochiq joyda o‘tiraman. O‘zim aytaman, qayer qulay. Sizlarga ham salom, shu aravacha orqali emas — o‘zim orqali.

Nilufar (oldinga chiqib, ochiq yuz bilan): Salom, Malika! Men Nilufarman. Yonimdagi joy bo‘sh, agar mos kelsa. Suv kerak bo‘lsa, xohlasang, aytaver.

Malika: Rahmat, Nilufar. Avval o‘zim qarab olay. Keyin kerak bo‘lsa, so‘rayman. Bu — yaxshi boshlandi.

(Sardor o‘rnidan turadi, lupe stol ustida.)

Sardor: Men ham yangi emasman, lekin yangi tanish bo‘lay. Sardorman. Men yozuvni ba‘zan kattalashtirib o‘qiyman, ba‘zan audio tinglayman. Shuning uchun doskaga mayda yozilsa, o‘qituvchidan o‘qib berishini so‘rayman. Sen ham so‘rashdan tortinmasang bo‘ladi.

Malika: Tushundim. Rahmat.

(Javlon noqulay jilmayadi, lekin salomlashmay qoladi.)

2-ko‘rinish. «Dastur tuziladi»

(Tanaffus. Dilnoza, Javlon, Nilufar dastur yozishyapti.)

Dilnoza: Boshlovchilar — biz. Keyin she‘r, keyin qo‘shiq, keyin yana bir chiqish. Tez yozaylik, bugun topshiramiz.

Javlon: Sardorni qo‘yaylikmi? U baribir matnni sekin o‘qiydi...

Nilufar: Sekin o‘qishi chiqarishga to‘sqinlik qilmaydi. U doirani yaxshi chaladi. O‘zing eshitgansan.

Javlon: Yaxshi, doira bo‘lsa... Malika-chi? Sahnaga qanday chiqadi? Zinapoya bor. Qiynalib qolmasin. Kuyib qolmasin, deyman. Yaxshisi, tomoshabin bo‘lsin.

Malika (orqadan, eshitib qolgan): Men kuyib qolmaslikni o‘zim hal qilaman. Siz meni so‘ramadingiz. Dasturga yozish yoki yozmaslikni ham so‘ramadingiz. «Yaxshisi tomoshabin bo‘lsin» — bu g‘amxo‘rlik emas, meni yo‘q deb qo‘yish.

Javlon: Men yomon demadim-ku...

Malika: Yomon demading. Lekin meni maslahatlashmasdan dasturdan chiqarib qo‘yding. Men aytadigan she‘r bor. Sahnaga tekis yo‘ldan chiqa olaman, agar kimdir shu yo‘lni oldindan o‘ylasa. Bu — katta ish emas.

Nilufar: Malika haq. Javlon, dastur hali yopilgani yo‘q. Malika, she‘ringni o‘qib bersang, eshitamiz. Sardor, doira bilan qo‘shilasanmi?

Sardor: Agar meni ham «sekin o‘qiydi» deb chetga surmasangiz, qo‘shilaman. Matnni menga bugun, yirik shrift yoki fayl qilib bering. Men tayyorlanaman.

Dilnoza: Kechiramiz. Shoshgan ekanmiz. Dasturga ikkalangizni ham yozamiz. Sahnadan zinapoyani emas, yon eshikni ishlatamiz. Men hozir shu narsani o‘qituvchiga aytaman.

Javlon: Malika, Sardor, kechirasiz. Men «qiyin bo‘lmasin» deb o‘yladim, lekin aslida o‘zimga oson bo‘lishini o‘ylagan ekanman.

Malika: Kechirim qabul. Endi ishni birga qilamiz.

3-ko‘rinish. «Konsert»

(Kichik sahna. 1-boshlovchi va 2-boshlovchi chiqadi.)

1-boshlovchi: Hurmatli tomoshabinlar! 3-dekabr — Xalqaro nogironlar kuni. Bugun sinfimiz «Bir sinf — bir qalb» dasturini taqdim etadi.

2-boshlovchi: Dasturda she‘r, kuy va qisqa so‘z bor. Barchasi o‘quvchilarimizniki.

(Malika sahnaga tekis yo‘ldan chiqadi. Mikrofon qulay balandlikda.)

Malika (she‘r):

Nimadir yetmaydi insonga hamisha,
Ozga qoniqmaydi, ko‘pga intilar.
Jasorati cheksiz, doimo tashna,
Yerga sig‘maganday, ko‘kka intilar.

Shu inson bolasi jindak ranjisa-chi,
Yo so‘zda yetmasa nafis malohat,
Biron nohaqlikdan, biron sovuqlikdan
Yuragiga tushsa jarohat.

Biron sabab bilan jonidan to‘yib,
Umidsizlik solganda soya,
Bunday paytda ko‘p kerak emas,
Bir shirin so‘z unga kifoya.

(Asqad Muxtor, «Ko‘ngil» she‘ridan)

(Qarsaklar. Sardor doira chaladi, keyin qisqa so‘z aytadi. U kartochkadagi yirik yozuvga qarab, sekin, aniq gapiradi.)

Sardor: Ko‘zim to‘liq ko‘rmaydi. Bu meni viktorinada, kuydas, darsda yo‘q qilmaydi. Menga keragi — mayda yozuvni ulug‘ qilish, faylni oldindan berish, chaqirganda ismimni aytish. Men ham xato qilaman, men ham topaman. Sinfdoshlardan so‘raganim shu: meni «ajabovoy» ham, «nochora» ham qilmang. Oddiy o‘quvchi qoling.

Nilufar:

Biz bugun o‘rgandik: odamni dasturga «qo‘shish» kechikkan mehmonlik emas. U boshidanoq shu sinfning a‘zosi.

Javlon: Men ham o‘rgandim. G‘amxo‘rlik so‘rovdan boshlanadi. Reja esa zinapoyani ham, she‘rni ham o‘z ichiga olishi kerak.

1-boshlovchi: Sahna shu yerda tugaydi.

2-boshlovchi: Endi so‘z o‘qituvchida. Muhokama boshlanadi.

MUHOKAMA

O‘qituvchi:

Rahmat, ishtirokchilar. Endi o‘zimizga savol beramiz. Birinchi savol: Javlon yomon odammi?

(Zaldan turli javoblar. O‘qituvchi yo‘naltiradi.)

O‘qituvchi: Javlon yomon niyat bilan gapirmadi. Lekin uning «yaxshisi tomoshabin bo‘lsin» degan gapida Malika yo‘qoladi. Bu — dars. Yomon niyat bo‘lmasa ham, so‘ramaslik kamsitish bo‘lishi mumkin.

Ikkinchi savol: Nilufarning yondashuvi nima uchun qulayroq bo‘ldi?

(Kutilgan javob: u joy taklif qildi, lekin majburlamadi; ismi bilan salomlashdi; keyin dastur xatosini tuzatishga chaqirdi.)

Uchinchi savol: Sardorga qanday oddiy sharoit kerak edi?

(Kutilgan javob: yirik shrift yoki fayl, vaqt, doskadagi yozuvni o‘qib berish, kamsitilmaslik.)

To‘rtinchi savol: bizning sinfimizda «dasturdan unutib qoldirish»ga o‘xshash vaziyat bo‘lishi mumkinmi? Sport soati, ekskursiya, devor gazetasi, guruh ishi... Kimdir qatnasha olmay qolmasligi uchun nima qilamiz?

(O‘quvchilar aniq misol aytadi. O‘qituvchi uchtasini doskaga yozadi.)

O‘qituvchi: Yaxshi. Endi muhim ogohlantirish. Bunday sahnani ko‘rgach, ba‘zi o‘quvchilar nogironligi bo‘lgan do‘stini «saboq» yoki «qahramon» qilib qo‘yishi mumkin. Bunday qilmaymiz. U ham charchaydi, ham bahslashadi, ham xato qiladi. Bizning vazifamiz — uni tomosha qilish emas, birga o‘qish.

1-boshlovchi:

Tarbiyaviy soatimizning qisqa xulosasi: avval so‘ra, keyin reja qil, keyin yordam ber.

2-boshlovchi: 3-dekabr faqat bir kun. Lekin «bir sinf — bir qalb» qoidasi har darsda kerak.

O‘qituvchi:

Ishtirokchilarga rahmat. Uyga vazifa yozma emas: ertaga kimdir guruhga ajratilsa, o‘sha odamdan so‘rab ajrating. Shu. Darsimiz tugadi.

YAKUN

Doskadagi takliflar sinf qoidasiga qo‘shilishi mumkin. Agar haqiqiy sinfdoshning shaxsiy hayoti sahnaga o‘xshab ketsa, muhokamada ism tarmasdan, umumiy qoidalar haqida gapirilsin. Sahna matni o‘quvchilarga oldindan beriladi; ko‘rishi zaif ishtirokchiga yirik shrift yoki elektron variant tayyorlanadi.